

Ponsich (*Top.* 75) dóna aquestes mateixes dades aproximadament, afegint-hi 1241 *Montedon*, 1307 vallis de *Mondony*, 1312 de *Mondony*. Res exacte hi aporta P. Vidal (*Guide des Pyr. Or.* 177n).

ETIM. MONTEM DOMNI 'turó del senyor, o senyorial': car *domnus* fou l'única forma del ll. vulgar, ja arcaic, no pas *dominus*. Etim. segura, sense més dubte que un detall de forma, quant a la *-ny* (*ŋ*) de la forma moderna, de la qual no es veuen encara senyals en les 4 mencions més antigues, fins a la de 1238 (o més segur, 1285) Recordem que la norma cat. és *MN > n*, no pas *ñ*, com en castellà.

Deu ser, doncs, simplement per la vacil·lació fonètica secundària que s'ha comentat en *E.T.C.* I, 35s i *DECat.* s.v. *engany*; en tants NLL i comuns, com 15 *Gombrèn* / *-eny*, *dan* / *dany*, *Cabrenç* / *Cabrenys*, etc.

També es podria pensar que resulti de la *-I* del genitiu, important pel sentit per efecte d'un esforç per conservar-ne quelcom, quan ja queien les vocals 20 finals. O bé hi sospitaríem un derivat adjectiu *DOMNIUS 'senyorial?', cf. DOMNICUS >cast. *-dongo*, *-ga*, que ha format compostos com *Covadonga* i altres cat. *Viladonja*; it. *Del Dongo*, cosa ja més rebuscada (cf. *Donnius* i *Dommi*, que Schulze, 423, 1442, do- 25 cumenta, si bé com a NPP). En tot cas no penséssim en cap nom ibèric relacionat amb l'ilergètic MANDONIUS: car *-NDO-* hauria donat *-nó-* en català. Superficial i mal fundat el que suposa P. Verdaguer (reportat supra a l'art. *Montalbà*). En definitiva, l'etim. 30 MONTE DOMNI és bona i inobjectable.

HOMÒNIMS probables: *mundón*, Cases de-, que vaig registrar (en una enq. que hi vaig fer 1931, *LL* i p. 41) com nom d'un veïnadet de l'alt Penedès, te. St. Joan de Mediona (un dels de la Quadra d'A- 35 gullàdols) també dit «a can Bardera». I un altre antic a Bages: 963 «in comit *Menresa*, vel in fines de valle Artessa [Artés]', in *Montedonno*» (*Dipl. Cat. Vic* § 358)

Tractem juntament d'un altre NL, parònim, menys 40 documentat. MONTDOIS, santuari (amb molta devoció, Monsalv. xvi, 95), en el límit entre Gironès, Osona i Garrotxa, al cim de la serra que domina per l'O. la vall de Susqueda; encara el veia jo el 1925, mig arruïnada, dalt d'un elevat turó a l'esq. del Ter, ja 45 prop de la partió amb Rupit. Oït *amundójs*, quan hi vaig passar febr. 1925 (*LL* I, 51).

MENCIÓ. ANT. 968: donació al mon. d'Amer d'un alou, en el comtat d'Ausona «term. castris *Fabricas*, paroc. St. Johannis, term. *Suscheda*, afr. Mer. flumine 50 *Tecere*, in coma de *Monte-Dulios*» (Monsalv. xi, 214); 1242: *la rocha de Mont doys*, CCandi *St. Hilari Sacalm*, p. 88, que també el cita com a nom d'un castell l'a. 1292.

En rigor també aquí l'*ETIM.* de *Montdony* fóra 55 possible: suposant que havent-se'n format un plural

Mondoyjs com denominació de tota la serra, hagués sofert dissimilació en *Mondoyls* (en aquesta zona on *yl* es pronuncia *ɲ*).

Però en tenim altres dades, que em desenganyen d'aquesta combinació, un poc rebuscada: «hi ha pergamins on se diu que *lo mas d'Oys* és del terme d'Osor, y un del 1542 lo situa en lo terme del castell de Rupit; un del 1542, també situa una propietat entre el *puig de Marrich*, e *al Doys*» (CCandi, *id.*, p. id.).

Podem deduir-ne que es tractava d'un indret que en deien *a'ls Doys* o sigui 'els dolls d'aigua', vora el qual es féu el *Mas Doys*, i damunt d'aquest hi havia la Roca, castell i santuari de *Mont Doys*. Montdois, en efecte, és damunt l'abundosa Riera de Susqueda, on hi ha bastants saltants, on l'aigua cau a *dolls* (*DECat* III, 167-170). I en el doc. de 938, que hem trobat després, tenim ja el nom compost en la forma més arcaica *Monte Dulios*.

Cf. encara un NP: En Nadal *Mondoll* de Xàtiva, de qui conta una història St. Vicenç Ferrer (*Quaresma*, 134.172).

Montdüber, V. *Mondüber*

MONTE

1) *Lo Monte*, pda. mun. de la Vall d'Àneu, prop d'Isil (Pall.) (*E.T.C.* I, 149B6); *El Monte*, partida prop de Viella (Vall d'Aran) (*E.T.C.* I, 151.5).

2) *Lo Monte*, partida al S. del terme de les Coves de Vinromà (Alt Maestrat) (xxviii, 146.24).

Els Montes, partida del terme de Boí (Vall de Boí, Alta Ribagorça), prop de Planamissels. *Els Montes*, partida del terme de València d'Àneu (Pall.) (xxxvii, 99.19).

Montes, partida antiga del terme de Bèlgida (Vall d'Albaida) documentada l'any 1258 (Mtz. Ferrando, *Cat. Doc. Val.*, núm. 179); *Los Montes*, partida del terme de Canet lo Roig (Baix Maestrat) (xxviii, 38.17).

Compostos:

Monte-rebio o *Monte-robio*, (lliçó dubtosa) NL antic del terme de Norís (Pall. Sob.) que apareix documentat en l'*Spill de Castellbò*, fol. 49r (a. 1518). Cf. *rébeu*, *-ea*, *DECat.* vii 111a16 ss.' o bé RUBÈUS.

Montogordo, dos tossals de forma prominent i ampla; un del terme d'Albocàsser (xxviii, 93) i l'altre en el terme de Xert (Maestrat) (xxviii, 31). És un nom típicament mossàrab per la conservació de les finals (*Montegordo*) i també per la dilació vocàlica subsegüent (*Monto*-). Fenomen fonètic, aquest, vivíssim en la top. mossàrab i estrany al castellà i aragonès.

Més formes mossàrabs: *Tossalet de Monte-salvo*, a l'Alcora (Pna.Cast.) (xxix, 116.18); *Monte-santo*, partida del terme d'Ascó (Ribera d'Ebre); *Monti-santo*, partida del Pinell del Broi (Terra Alta).